

5 NİSAN KARARLARI VE SENDİKALARIN TUTUMLARI

Münir Ceylan*

5 Nisan kararları ve İMF ile imzalanan stand-by anlaşmasının amacı krizi denetime alıp ekonomiyi düzlüğe çıkarmak olarak açıklandı. Oysa bundan önceki uygulamalarda da görüldüğü gibi İMF'nin denetiminde ve öngörülerini doğrultusunda yapılan hiçbir ekonomik program, programın uygulandığı ülkelerin ekonomisini krizden kurtaramadığı gibi geniş halk kesimlerinin ekonomik sıkıntılarını hafifletmeyecek krizi derinleştirmiştir. Olsa olsa bundan yararlanan uluslararası finans çevreleri ve yerli işbirlikçileri olmuştur. Ülke ekonomisi bir kat daha dışa bağımlı olmaktan kendini kurtaramamıştır. Kısacası açıklanan ve uygulamaya sokulan bu kararlar ülkenin ve çalışan geniş yığınların çıkarına kararlar olmayıp dünya sermaye çevrelerinin çıkarına olan kararlardır.

Neden; ülkenin ve çalışan yığınların çıkarına olmadığı da şu gerçekler karşısında görülmektedir. Bunları satırbaşlarıyla sıralıyacak olursak,

a) Petrol başta olmak üzere temel sanayii girdileri ve tüm tüketim kalemlerine %100'e varan zamlar.

b) Toplum kesimleri arasında zaten adil olmayan vergilerin gelire göre daha adaletsiz bir duruma getirilmesi.

c) Ücretlerin dondurulması veya enflasyonun altında bir uygulama yapılması.

d) Tarım emekçilerini yakından ilgilendiren taban fiyatların düşük tutulması.

e) Özelleştirme programı kapsamında kapatılması öngörülen kısa vadede (Karabük Demir Çelik, Yarımca Petkim, Petlas), Uzun vadede Türkiye Kömür İşletmeleri, tersaneler, zarar ediyor diye sırada bekleyen diğer dev işletmeler. Buralarda çalışan yüzbinlerce işçinin ekonomi dışı bırakılarak işsizler ordusuna katılması.

f) Talep daralması kredi faizlerinin %250-300'lerde olması ile faaliyetlerine son vermek zorunda kalan yüzlerce işletme/kapanmayıp kapasitelerini yarıya düşüren binlerce işyeri, işini kaybeden şu andaki rakamlarla 300 bini aşan insanın işinden olması.

Bu örnekleri çoğaltmak mümkün, şimdi bu sonuçlara bakarak rahatlıkla şu sonucu çıkartabiliriz. Yoksullaşan halk, sefalet noktasında yaşamaya çalışan milyonlar dün sahip olduğu ekmeği ellerinden alınan yüzbinlerce işçi, gerçekçilikten ve adaletten uzak taban fiyat politikası sonucu emeği gasp edilen, seneye ekim yapamıyacak duruma mahkum edilen milyonlarca köylü, istihdam olanağı sıfırlanmış bırakın büyümeyi küçülen ve daralan sanayii tablosu ile karşı karşıyayız. Böyle bir tablonun kriz olan bir ekonomiyi düzlüğe çıkarması mümkün olmadığı gibi, bu kararlar tek kelime ile ekonomiyi felç etmiştir. Batağa saplamıştır. Ve Bunun ismi çıkmazdır.

Ülke çıkarlarını öngörmeyen, halkı sefalet ve yoksulluğa iten bu tür acımasız uygulamaların demokratik yapılarda olması mümkün değildir. Ancak faşist diktatörlüklerde yapılabilen uygulamalardır. Bunun araçları da baskıdır, şiddettir, polis devletidir, DGM'lerdir, Antiterör Yasası'dır. Kısacası demokrasi dışı uygulamalardır.

Böylesi acımasız bir uygulama karşısında sendikaların rolüne gelince; maalesef sendikalarımızın başarılı sınav verdiklerini söyleyemeyiz.

Kararlar açıklandığı ilk günden başlayarak her şey çok netti. İşsizlik, ücretlerin durdurulması, temel ihtiyaç maddelerin tümüne yüksek oranda zam ve fabrikaların kapanması öngörülüyordu. Bunlar gayet açık bir şekilde ve ödünsüz olarak uygulanacağı bizzat Başbakan'ın ağzından büyük bir kararlılıkla açıklanıyordu. Bu açıklamaların hemen arkasından işçiler başta olmak üzere, memur ve toplumun diğer çalışan kesimleri büyük ölçüde hoşnutsuzluklarını ve infial içinde oldukları gözleniyordu.

* Eski Petrol-İş Sendikası Başkanı, Saray Kapalı Cezaevi, Tekirdağ.

Bu kararların durdurulması yönünde güçlü bir potansiyel vardı. Sendikalar ilk açıklamalarında kitlelerin hoşnutsuzluğuna uygun açıklamalar yapmış olması kitlelerin sendikaların öncülüğünde mücadele yapılmasının beklentisine girdiler. Bu noktada sendikalar kararların ödünsüz uygulamasının kararlılığı içinde olan hükümete karşı daha yüksek bir kararlılıkla, kararların uygulanmaması yönünde mücadele kararlığı içinde olmaları lazımdı. Çünkü mücadeleye hazır milyonlar vardı. Doğru tavır ödünsüz mücadele olmalı idi. Doğru tavır takınılamadı. Mücadele etme kararlılığı yerine hükümetle görüşme, komisyonlar kurma ve birkaç miting biçiminde gelişen tavır kitlelerin mücadele potansiyelinin düşmesine, sendikal önderliklere güvenin azalması sonucunu getirdi. 5 Nisan'ın üzerinden 2 ayı aşan bir zaman geçmiş olmasına rağmen halen sendikalarımızca ileriye yönelikde olsa tarihi belirlenmiş, takvime bağlanmış mücadeleyi öngören kararların ve kararlılığın olmadığı görülüyor. Türk-İş bünyesinde kurulan eylem komitesi bugünden işlevini kendileri bitirmiştir. Soyut söylemler, sert sivri ferdi çıkışlar alt yapısı hazırlanmamış geniş propaganda çalışması yapılmamış mitingler yapmak, işte mücadele ise yaptık demek günü, kurtarmaktan öteye geçemediği görülmektedir. Bu kararlara karşı mana ifade eden mücadele ateş düştüğü yeri yakar misali isim verilerek kapanacaktır. Karabük Demir Çelik, Petlas ve Petkim işçileri yerel inisiyatifleri ve kararlı-

lıkları ile mücadele tavırlarını sürdürmüş olması adı geçen işyerlerini ciddi bir şekilde gündeme getirmiş, bu işyerleri ile ilgili ilk açıklamaların yerine işletmelerin tekrar çalıştırılması yönünde bir noktaya getirmiş olması uygulanan mücadele tavrı sonucu olmuştur. Bu da bize şunu gösteriyor, bu işyerlerindeki mücadele kararlılığına uygun sendikaların öncülüğünde ülke düzeyinde sınıf örgütü olmanın sorumluluk ve anlayışına uygun bir mücadele çağrısı olabilseydi işçilerin yanında bu kararlardan olumsuz etkilenen milyonlarca emekçi geniş bir mücadele cephesi oluşturarak yalnız birkaç fabrikayı değil kararların tümünün durdurulmasını sağlıyabilirdi.

Sendikalar üzerlerine düşen görevi yapmamış olmanın sonucunu yaşayan işçiler fabrikalar düzeyinde de olsa işyerleri inisiyatifleri örgütlenme çalışmaları içinde olması, toplumun diğer kesimlerini dağınıkda olsa teslimiyeti bırakıp, suskunluğu terk eden demokratik çıkışlar yapması olumlu adımlar olduğu gibi geleceğe yönelik az da olsa umut ışığı olarak görülebilir. Bu tür çıkışlar ve çalışmalar içinde daha geniş yığınlar olabilirse sendikalar ve siyasi iktidarların üzerinde baskı unsuru olabileme gücüne erişebilirse ümitler daha gerçekçi bir zemine oturacak, yaşanmakta olan kötü ekonomik gidişe son vereceği gibi demokratik gelişmeye de önemli katkıları olacaktır.

**TOPLUM SUSKUN
SERMAYE SERBEST**

**ÖZELLEŞTİRME DEĞİL
DEMOKRATİKLEŞTİRME**

BİREŞİM

"İtleri salmışlar, taşları bağlamışlar" deyişini sık sık hatırlamak durumunda kalıyoruz. En küçük özgürlük talebi bile zorla bastırılırken aşırı birikmiş sermayenin gelişimine engel olabilecek herşeye saldırlıyor. Arsızlaşan sermayenin öndeki ahlaki ve sosyal bazı sınırlamalar bile çağdışı ilan edilip ortadan kaldırılıyor. Sermaye emekçiler aleyhine serbestleşirken toplum bir bütün olarak suskunluğa mahkum ediliyor.

Özelleştirme dalgası taşkınlaşan sermayenin bir atağıdır ve sonuçları itibarıyla emekçilerin, doğanın ve temel insani değerlerin karşısındadır. Kolektif bir tartışmanın ürünü olan elinizdeki kitapta, özelleştirme olumsuz sonuçlarını sergilemenin yanısıra, bu dalganın temel gerekçelerini de ele aldık ve ikiyüzlülüğünü sergilemeye çalıştık. Kitabın asıl önemi "özelleştirmeye hayır" ile yetinmeyip çürüten devletçi yapılara farklı ve emekçilerin cephesinden bir çözüm üretmeye çalışmasıdır. Özelleştirme karşısına devletçiliği değil, yönetimi, denetimi ve mülkiyetiyle demokratik olan bir üretim sistemi ni öneriyoruz. Bu sistemi ancak emekçilerin özgür iradelerine bağlı olan demokratik, bilimsel ve toplumcu kurullar gerçekleştirebilir. Bu nedenle KİT sistemi dahil, üretimin demokratikleştirilmesi bütün bir toplumun tepeden tırnağa demokratikleştirilmesi ile birlikte olanaklıdır. Bu ise sermayenin ve bir takım 'babaların' lütfü ile değil emekçilerin yaratıcı enerjisi ile hayata geçebilir.

nişanlı

400007